

Podstawą efektywności produkcji w stadach bydła jest status zdrowotny zwierząt. Głównymi chorobami, na które zwraca się uwagę, są: choroby kończyn, mastitis, zaburzenia metaboliczne czy wiele chorób okołoporodowych. Łatwo jest przeoczyć choroby, które również mogą być groźne dla naszego stada i obniżyć jego opłacalność. Jedną z takich chorób jest właśnie telazjoza.

Telazjoza jest wywoływana przez nicienie *Thelazia* (*Spirurida*, *Thelaziidae*, znane również jako nicienie oczne), które powodują inwazję jam oczodołowych i związanych z nimi tkanek u kilku gatunków zwierząt. Te białawe nicienie są przenoszone przez muchy z rodziny *Muscidae*. Rolę tę pełnią gatunki *Musca amica*, *M. autumnalis*, *M. larvipara*, *M. osiris*, *M. vitripennis* oraz *M. hervei*. Żerują bowiem na wydzielinach łzowych zakażonych zwierząt. Dorosłe osobniki *Thelazia spp* lokalizują się pod powiekami i błoną migawkową, a także w przewodach nosowo-łzowych, workach spojówkowych i przewodach wydzielniczych gruczołów łzowych, w zależności od gatunku docelowego. Nicienie te mogą być odpowiedzialne za choroby oczu z objawami o różnym nasileniu (np. łzawienie, wydzielina z oka, zapalenie spojówek, zapalenie rogówki, a czasami zmętnienie lub owrzodzenie rogówki).

Cykl rozwojowy pasożytów u bydła

Zakażenie następuje po ataku zakażonych much na wilgotnej skórze wewnętrznego kącika oka lub powiek krowy. Inwazyjne larwy wnikają przez trąbkę muchy początkowo na skórę, a następnie do oczu. Tam osiągają dojrzałość płciową. Proces ten trwa ok. 3–6 tygodni. Żywotność nicieni wynosi rok. W oczach krów spokojnie przeżywają zimę. Do zakażenia dochodzi najczęściej na pastwiskach, rzadziej dochodzi do niego w oborach.

Do zakażenia dochodzi najczęściej na pastwiskach, rzadziej dochodzi do niego w oborach. Fot. Josera

Objawy choroby pasożytnej u krów

U zakażonej krowy obserwuje się kilka etapów rozwoju, które objawiają się następującymi objawami klinicznymi:

Pierwszy etap objawia się ostrym zapaleniem spojówek. Na rogówce oka można zauważyć

niewielkie uszkodzenia, zwierzę mocno unika światła, jego oczy są bardzo wodniste i wrażliwe. Następnie po kilku dniach z chorych oczu wraz ze śluzem zaczyna wydzielać się ropa (płyn surowiczo-śluzowy). Na powiekach można zauważyć silne zaczerwienienie i obrzęk, czasami krowa nie może otworzyć oczu.

Gdy zwierzę nie jest leczone, na rogówce oka pojawiają się wrzody i staje się mętna, a następnie zaczerwieniona. Naczynia oczne są mocno wypełnione krwią, możliwości wzrokowe znacząco się obniżają, krowa nie może otworzyć oczu, objawia się ogólne zatrucie organizmu, krowa staje się apatyczna, całkowicie traci apetyt i produktywność, temperatura ciała wzrasta o 1-2 ° C.

Diagnostyka i leczenie telazjozy

Rozpoznanie ustala się po zebraniu wywiadu weterynaryjnego oraz na podstawie danych epizootycznych, identyfikacji objawów klinicznych, a także wyników badań laboratoryjnych (larwoskopia płynu łzowego lub wypłukiwanie spojówki oka).

W zależności od tego, jak ciężko przebiega choroba, lekarz weterynarii przepisuje określony schemat leczenia, obejmujący leki przeciwbakteryjne i przeciwpasożytnicze o szerokim spektrum działania, homeopatię, immunomodulatory, krople lecznicze lub maści. Dobre wyniki w leczeniu telazjozy wykazują antybiotyki z grupy makrolidów. Należy je wprowadzać do jamy worka spojówkowego raz dziennie przez 5 dni. Najczęstszym z nich jest azytromycyna. Dawkowanie dla bydła wynosi od 0,9–1,1 g. W leczeniu stosuje się również Ivomek, Lewamizol, Rivertin, Faskoverm, roztwór cytrynianu ditrazyny (25%), roztwór jodu z jodkiem potasu, roztwór kwasu borowego (3%), antybakteryjne krople penicyliny oraz maść nowokainowo-penicylinową.

Okresowo trzeba zmieniać kwatery na pastwiskach, żeby zmniejszyć ryzyko zakażenia się pasożytami. Fot. Josera

Pamiętaj! Najważniejsza jest profilaktyka!

Po pierwsze siano, które jedzą krowy, powinno być możliwie jak najbardziej oczyszczone z zanieczyszczeń pochodzących z odchodów. Okresowo trzeba zmieniać kwatery na pastwiskach, żeby zmniejszyć ryzyko zakażenia się

Pasożytami. Dodatkowo cielęta powinny być wypasane oddzielnie od dorosłych i nie powinny się paść krów w pobliżu owiec. Te ostatnie są bowiem najczęściej zarażone tasiemcami. Krowa powinna pić tylko czystą wodę. W przypadku obór muszą one być utrzymywane w czystości i regularnie dezynfekowane.

Dobra rada!

Pamiętaj o regularnym odrobaczaniu zwierząt, zaczynając od młodzięży, a kończąc na dorosłych osobnikach. To znacząco może ograniczyć ryzyko wystąpienia choroby. Tym samym pozytywnie wpłynie na zdrowie i ekonomiczność stada.

Zobacz więcej:

- [Jak w prosty i skuteczny sposób wykryć ketozę u krów mlecznych?](#)
- [Jak powinna wyglądać profilaktyka *metritis* u krów?](#)
- [Najczęstsze błędy popełniane podczas zabiegu inseminacji krów](#)

Źródła

- Deepthi B., Yalavarthi C. (2012). Eye Worm infection in a Cattle – A Case Report. *Veterinary World*, 5(4), 236-237.
- Mulat A. (2016) .Prevalence and Risk Factors for Bovine Thelaziasis at Mersa Town of South Wollo Zone, Amhara Regional State, Ethiopia. *School of Veterinary Medicine*. Wollo University, Ethiopia.
- Kennedy M. J., Phillips F. E. (1993). Efficacy of doramectin against eyeworms (*Thelazia spp.*) in naturally and experimentally infected cattle. *Parasitology*, 49(1) 61-66.